

A registered Political Party
ECI Registration No. 56/89/2011/PPS-I

ÌWÉ ÌPOLÓNGÓ ẸGBẸ MAI HEE BHARAT

Dókítà Subodi Chandra Royi

M.Sc., Ph.D., LL.B.

Ààṛẹ Orilẹ̀-Èdè

Bharat, tí a tún mò sí India, n polongo ara rẹ ní gbangba gégé bí orilẹ̀-èdè olómìnira, tí ó láṣẹ lórí ara rẹ, àti ti iṣẹ́ tiwa-n-tiwa. Òfin pàtàkì iṣẹ́ tiwa-n-tiwa sọ pé kí iṣàkóso wáyé gégé bí ifẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀, ó sì gbọ̀dọ̀ mú ifẹ̀ wọ̀n ṣẹ. Bí a bá gbà pé Bharat jẹ iṣẹ́ tiwa-n-tiwa tí n ṣiṣẹ́, gbogbo ohun tí ó n ṣẹ̀lẹ̀ níhìn-ín gbọ̀dọ̀ tùmò sí ifihàn tààràtá ti ifẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ yí. Nítorí náà, ebi tí ó gbóná janjan, àimòwé, àiríṣẹ́ṣe, àti àìlera tí n yọ ọ̀kẹ̀ àimóye èniyàn lẹnu, iwà àinídíí àti iwà ikà iṣẹ́ tí a fi aṣọ̀ òfin bọ, àti iwà ibàjẹ́ tí ó gbòde kan, tí ó sì gbilẹ̀ ní gbogbo ipele àwùjọ—gbogbo àwọ̀n wọ̀nyí n béèrè idákẹ̀ jẹ́ wa pátápátá, tí kò sì gbọ̀dọ̀ sí àyè fún ibéèrè rará! Nítorí pé, bí èkẹ̀ iṣẹ́ tiwa-n-tiwa yí bá ní òtítọ̀ díẹ̀ nínú, kò sí ọ̀kankan nínú àwọ̀n iṣẹ̀lẹ̀ búburú wọ̀nyí tí ì bá lè wà láisí ifowósowọ̀pọ̀ wa tààràtá, gbogbo wa lápapọ̀.

Gégé bí baba ɛ n pèsè oúnjẹ fún idílẹ̀ rẹ̀, bẹ̀ẹ̀ ni àwọn àgbẹ̀ ɛ n bọ̀ gbogbo orílẹ̀-èdè. Èyí mú kí gbogbo àwọn àgbẹ̀ gba oyè tí ó tọ̀ sí wọn ti “Baba Orílẹ̀-èdè.” Şùgbọ̀n, nígbà tí a bá dojú kọ̀ òtítọ̀ tí ó bani lẹ̀rù ti ọ̀kẹ̀ àìmọ̀yẹ̀ àwọn àgbẹ̀ tí ebi àti gbèsè ti sún wọn dé iḡbẹ̀mí ara wọn, níbo ni Bharat tí a n pè ní tiwa-n-tiwa yíi lè fi itijú nílá rẹ̀ pamọ̀ sí? Àtakò gbangba yíi ní itumò kan ɛso—lábẹ̀ àşírí iḡba tiwa-n-tiwa, a n fi àwọn èniyàn orílẹ̀-èdè yíi ɛ àşírí èḡàn tí ó n bá a lọ, àşírí èḡàn tí ó kún fún itijú!

Kí a tó sọ̀rò nípa gbòhgbò ọ̀rò náà, ẹ̀ jẹ́ kí a gbé işoro iwà ibàjẹ̀ tí ó gbòde kan yèwò. Àwọn èniyàn n kígbe fún iparẹ̀ rẹ̀ ní gbogbo ọ̀nà, wọn n sọ̀ ọ̀ gégé bí idínà pàtàkì sí ilọ̀síwájú orílẹ̀-èdè. A n béèrè fún ipadàbò ọ̀kẹ̀ àìmọ̀yẹ̀ owó tí a fi ọ̀nà àitọ̀ kó jade kúrò ní orílẹ̀-èdè. Şùgbọ̀n níhin-ín, ibéèrè pàtàkì kan dide: ɛ èyí tùmò sí pé ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ orílẹ̀-èdè yíi jẹ́ aláişòótọ̀ ní àbínibí? Kí ló tún lè mú kí irú ètò bẹ̀ẹ̀ wà nínu ohun tí a n pè ní iḡba tiwa-n-tiwa? Irú owó tí ó pọ̀ tó bẹ̀ẹ̀ kò lè kó lọ̀ sí ilú òkèèrè láì gba àwọn ọ̀nà ọ̀fin tí a gbé kalẹ̀, èyí tí ó fi hàn pé a fowósowópọ̀, gbogbo wa lápapọ̀, sí iḡekújẹ̀ yíi. Òtítọ̀ gidi ni pé ikòkò tí ó ya kò lè gba omi, síbẹ̀ a n tẹ̀síwájú láti da omi sínú ohun èlò tí ó ní àbàwọn bẹ̀ẹ̀. Nípa kíkọ̀ láti tún ètò tí ó ní àbàwọn yíi ɛ tàbí kí a fi òmíràn rọ̀pò rẹ̀, a n ɛ idánilójú iḡekújẹ̀ tí ó n bá a lọ̀, àti iparun pátápátá.

Şùgbọ̀n gégé bí iyò kò ɛ lè kúrò ní iyò, bẹ̀ẹ̀ ni iwà ibàjẹ̀ kò ɛ lè kúrò ní orílẹ̀-èdè yíi. Èyí jẹ́ nítorí pé àişòdodo ni ó jẹ́ ipilẹ̀ orílẹ̀-èdè yíi. Láti lóye èyí, a gbòdọ̀ gbé ète gidi àwọn ilàna àti ọ̀fin tí a n pè ní “òfin” yèwò. Fún ọ̀pọ̀ ọ̀rúndún, àwọn Gèèsi şákóso ilẹ̀ yíi pẹ̀lú ète kan ɛso: iḡekújẹ̀ àti ikópaláidífi àwọn ohun àmúşorọ̀ rẹ̀. Gégé bí èniyàn ɛ lè di èyà ara mọ̀ra láti fa èjẹ̀ rọ̀rùn, bẹ̀ẹ̀ ni a ɛ di àwọn èniyàn Bharatvarsha pẹ̀lú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀fin. Àwọn ọ̀fin wọ̀nyí sọ̀ wọn di ẹ̀rú ilẹ̀ Ọ̀ba Gèèsi.

Láika iyà jẹ yíí sí, òpòlópò gbiyànjú láti lá àlá òmìnira, wón farada oríṣíríṣi iyà tó burú jáì, tí tí kan ìpàkúpa nípa fifi wón kọ sórí igi. Àwọn aláṣe ijoba amúnisìn kò fi ikàánú kankan hàn ní pípa egbeegbèrún àwọn ọkúnrin, obinrin, àti ọmọdé aláílámú, aláíṣe ní Jallianwala Bagh ní Punjab, ìpakúpa tí a ṣe nípa ibon pátápátá. A sọ fún wa pé iṣe búburú yíí ni a ṣe “gégé bí ilàna òfin tí a gbé kalẹ.” Ó ṣe pàtàkì láti rántí pé àwọn “òfin” wònyí ni Ilé-igbìmò Gẹ̀ẹ̀sì ṣe pẹ̀lú ète gbangba láti pa gbogbo èrò òmìnira àti ètò kúrò ní ọkàn àwọn èniyàn ilẹ̀ yíí.

Òpòlópò iwé ló kẹde pé ní August 15, 1947, agbègbè tí a n pè ní “India” farahàn gégé bí orílẹ̀-èdè olómìnira, tí ó mú àlá àwọn akíkanjú òmìnira wa ṣe. Sùgbón, àyèwò tímótímó fi hàn pé ní ọjọ yẹn, gégé bí òpòlópò òfin Gẹ̀ẹ̀sì mìíràn, òfin mìíràn—“Òfin Òmìnira India, 1947”—nìkan ló wá sí iṣẹ. Nígbà tí a bá bi wón léèrè, kò sí ẹnì tí ó sọ pé òun fúnra òun ti rí Òfin yíí.

Wón kàn kà á nínú iwé iròyìn tàbí kí wón gbọ ọrò nàà lórí rẹ̀díò pé orílẹ̀-èdè nàà di “olómìnira” ní ọjọ yẹn. Ní tòótó, Òfin yíí kò dá “India” sílẹ̀ gégé bí orílẹ̀-èdè olómìnira. Láàárín agbègbè Gẹ̀ẹ̀sì tẹ̀lẹ̀ rí ti “India,” Òfin nàà kàn dá àwọn “ijoba tuntun” méjì sílẹ̀: “India” àti “Pakistan.” Níbi tí ilẹ̀ amúnisìn kan wà tẹ̀lẹ̀, “India,” a kàn pín in sí apá méjì—ní pàtàkì, a ṣẹ̀dá àwọn ilẹ̀ amúnisìn méjì fún irọ̀rùn iṣàkóso, tí a pè ní “àwọn ijoba tuntun” ní èdè òfin. Ohun tí ó ṣe pàtàkì ni pé, Òfin nàà sọ pé agbára láti yan Olórí Iṣàkóso ti ijoba kòòkan—Gómìnà-Général—kò sí lówọ̀ àwọn èniyàn ijoba kòòkan. Kàkà bèbẹ̀, Ọba Gẹ̀ẹ̀sì ni ó yan Gómìnà-Général, gégé bí a ti sọ ọ ní gbangba ní Apá 5 ti Òfin Òmìnira India, 1947.

Òtítọ́ tí ó yani lẹnu ni pé bí a ti pe Òfin nàà ní “Òfin Òmìnira India,” ọ̀rò “Òmìnira” fúnra rẹ̀ kò hàn níbikíbi nínú ọ̀rò inú rẹ̀.

Ní odún kan şáájú, ní 1946, ijoba Gèèsi dá Igbimò Işètò sílẹ láti şe àkójopò òfin fún ijoba náà. Ó şe pàtàkì láti rántí pé kò sí òkankan nínú àwọn ọmọ egbé Igbimò Işètò yíí tí ó jẹ “ọmọ orílẹ̀-èdè India.” Ọrò náà “ọmọ orílẹ̀-èdè India” kọkọ hàn nínú “Òfin Ìpilẹ̀ India,” tí ó wá sí یشه ní January 26, 1950. Títí di ọjọ yẹn, gbogbo àwọn olùgbé agbègbè Gèèsi jẹ ọmọ abẹ Gèèsi nípa òfin. Nítorí náà, gbogbo ohun tí ó wà nínú Òfin Ìpilẹ̀ yẹn wà lábẹ یشه Ọba Gèèsi. Òfin Ìpilẹ̀ yíí kan náà ni ó şì jẹ òfin gígá jù lọ ní ilẹ náà, àti bí a bá tilẹ̀ fẹ, àwọn ọmọ orílẹ̀-èdè yíí tí ó lóminira kò lè fi tuntun rọpò rẹ. Èyí jẹ nítorí pé Igbiyànjú èyíkéyíí láti rọpò Òfin Ìpilẹ̀ yóò di dídílówọ nípa idájọ Ilé Ejọ Gígá tí ó n kò láti şe àtúnşe sí “àwọn èyà pàtàkì” rẹ. E má sì gbàgbé pé Ilé Ejọ Gígá fúnra rẹ ni a dá sílẹ lábẹ ipèsè Òfin Ìpilẹ̀ kan náà.

Èyí tùmọ sí pé àwọn olóyè amúnisin tẹlẹ ti tún paşe àwọn ọnà gangan láti şàkóso ara wa. Pẹlú ọtítọ yíí, níbo ni òmìnira wa wà? Láti şàlàyé èyí dárádára, ẹ jẹ kí a gbé àkàwé yíí yèwò: E fojú inú wo itajà ilẹ kan níbi tí olùtajà ti sọ pé ọn yóò, nítorí “ife ọkàn” ọn, kọ àtìbà kan sórí ilẹ náà, tí olùrà, léyìn rírá, yóò ní ọranyan láti gbé inú àtìbà náà. Olùrà lè tún àtìbà náà şe bí ó bá pọn dandan, şùgbọn a kà á léèwọ gidigidi láti wó o palẹ—iyẹn ni pé, láti yí “àwọn èyà pàtàkì” rẹ padà—kí ó sì kọ, fún àpẹrẹ, ilé kọnkíre. Bí ipò yíí bá n bá a lọ léyìn tí itajà náà ti parí, nígbà náà, ní ojú òfin, itajà náà jẹ asán, níwọn bí olùtajà kò tì fi àşe lórí ilẹ náà sílẹ pátápátá.

E jẹ kí a gbà pé ní àkókò rúdurúdu náà nígbà tí ilẹ alágbègbè yíí n dojú kọ iyípadà nílá, gbígba irú ipò bẹẹ lè dà bí ọnà kan şoşo láti la یشه náà já. Şùgbọn ní ọràn náà, Òfin Ìpilẹ̀ nílò láti ní Apá kan tí ó sọ ní gbangba pé, léyìn “òmìnira,” Ilé-igbimò yóò ní agbára láti fowọ sí Òfin Ìpilẹ̀ náà àti, bí ó bá pọn dandan, láti şedá tuntun kan láti fi rọpò èyí àtíjọ. Gégẹ bí ó ti

hàn gbangba, kò sí irú Apá Ifowósowópò bèè tí ó wà nínú Òfin Ìpilẹ̀. Èyí tùmò sí pé Òfin Ìpilẹ̀ tí a ẹ̀ fún Ijoba Gẹ̀ẹ̀sì tí a mò sí “India,” tí ó sì bá Ọba Gẹ̀ẹ̀sì mu, ni a ti fi lé àwọn èniyàn gégé bí òfin gíga jù lọ ní ilẹ̀ nàà. Èyí lòdì sí àwọn alá àwọn akíkanjú òmìnira wa tí a gbé ga, àwọn tí ó n wá láti dá àwọn èniyàn Bharat sílẹ̀ kúrò ní ìṣàkóso àti ijekújẹ̀ Gẹ̀ẹ̀sì. Ohun tí ó ẹ̀ pàtàkì fún idásílẹ̀ yìí ni láti tú àwọn ẹ̀kẹ̀şẹ̀ tí àwọn Gẹ̀ẹ̀sì ẹ̀ tí a mò sí “òfin” palẹ̀, àwọn tí a ẹ̀ láti pa àwọn omo abẹ̀ Gẹ̀ẹ̀sì mó ní igbékun tífí láé.

Kódà léyìn August 15, 1947, àti kódà léyìn January 26, 1950, ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn òfin tí àwọn Gẹ̀ẹ̀sì ẹ̀ ló ẹ̀ wà ní ẹ̀şẹ̀ ní agbègbè tí a wá mò sí “India” nísinsin yìí. Nípasẹ̀ àwọn ipèsè inú “Òfin Ìpilẹ̀,” a fún àwọn òfin tí àwọn Gẹ̀ẹ̀sì ẹ̀ yìí ní igbésí ayé tuntun, tí ó n ẹ̀şetipẹ̀ àwọn ipàlà tí ó ti pa àwọn èniyàn mó fún ọ̀pọ̀ ọ̀rúndún. Nítorí nàà, a n tẹ̀sìwájú láti kó gbogbo ohun iní orílẹ̀-èdè nàà lọ láiláàánú, pẹ̀lú àwọn èniyàn tí a fi ogbon pa mó nípa àwọn òfin tí wọn kò fi bèè mò. Àwọn ẹ̀şirò ẹ̀şinsin yìí fi hàn pé ó tó ọ̀kẹ̀ àìmọ̀ye ọ̀ràn tí ó n dúró ní àwọn ilẹ̀ ẹ̀jọ̀ India ní àkókò èyíkéyíí. Bí a bá gbà pé ó kéré tán èniyàn mewaá ni ọ̀ràn kọ̀ọ̀kan n kàn tààràtà tàbí láíşẹ̀ tààràtà, èyí tùmò sí pé ó fẹ̀rẹ̀ tó ọ̀kẹ̀ àìmọ̀ye èniyàn ní Bharat tí àniyàn òfin n bá fún gbogbo igbà. Kò yani lẹ̀nu, nígbà nàà, pé ipò wọn kò yí padà sí rere, láika gbogbo ọ̀rọ̀ asán nípa ohun tí a n pè ní “idàgbàsókè àpapọ̀” tí a n gbó lódoḍoḍún.

Òtítọ̀ nàà pé a kò tì ní òmìnira gidì hàn gbangba nínú igbésí ayé wa ojoojúmọ̀. Şáájú August 15, 1947, àwọn ifẹ̀hónúhàn aláilópá àti àwọn ifẹ̀hónúhàn lílópá lòdì sí ìṣàkóso Gẹ̀ẹ̀sì wópò, àti pé àwọn olópáá Ọba máa n fi iyá jínjíní ẹ̀ àwọn akíkanjú òmìnira. Èyí yé wa ní àkókò nàà, níwọn bí àwọn olópáá, gégé bí Iránsẹ̀ Ọba, ní ọ̀ranyan láti hùwà ikà láti dáàbò bo àwọn ohun àní Ọba. Şùgbón, ó bani lẹ̀rù gidigidi pé

irú iwà ikà ọlọpáá bèè ẹì wọpọ kódà lẹyin tí a sọ pé Bharat ti di olómìnira ní ti ị̀şelú. Bí òmìnira yí bá jẹ ọ̀títọ́, nígbà náà, àwọn ohun àní ta ni àwọn ọlọpáá n dáàbò bọ nísinsin yí? Bí ijọba tiwa-n-tiwa bá ti sọ àwọn èniyàn di olúwa ilẹ náà ní tòótọ́, nígbà náà, èéşe tí àwọn èniyàn yí kan náà fi n fẹhónúhàn? Bí, gégé bí ó ti wà nínú ijọba tiwa-n-tiwa, àwa bá jẹ olùşòfin, kí ni ó sún wa láti rú àwọn ọ̀fin tí àwa fúnra wa ti şe? Àkókò ti tó láti dojú kọ àwọn ibèèrè wọnyí ní tààràtà, àti àwa—àwọn èniyàn ilẹ̀ yí, gbogbo wa, kiki gégé bí ẹ̀dá èniyàn—gbọ̀dọ̀ şe bèè fúnra wa.

Nínú àyíká ọ̀rọ̀ yí, a gbọ̀dọ̀ gbé ìtumọ̀ gidi ọ̀rọ̀ náà “orílẹ̀-èdè” yèwò. Agbègbè tí àwọn èniyàn n gbé ni ohun tí a n pè ní “orílẹ̀-èdè.” Láísí àwọn èniyàn, orílẹ̀-èdè kò lè wà. Fún àpẹ̀rẹ̀, láika itànkálẹ̀ ríá rẹ̀ sí, ọ̀şúpá kì í şe orílẹ̀-èdè nítorí pé kò sí olùgbé níbẹ̀. Èyí fi ị̀sopọ̀ tímótímọ̀ láàárín “àwọn èniyàn” àti “orílẹ̀-èdè” hàn. Nípa ogbón orí, nígbà náà, ị̀dàgbàsókè orílẹ̀-èdè gbọ̀dọ̀ fi ilọ̀síwájú àwọn èniyàn rẹ̀ hàn, níwọn bí orílẹ̀-èdè kò ti lè tè síwájú nígbà tí ó bá n fi àwọn tí ó para pọ̀ mó ọ̀n sílẹ̀. A sáà maa n sọ pé ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn èniyàn ní orílẹ̀-èdè yí “n şékù” ní orí àwọn ọ̀şùwọ̀n ilọ̀síwájú àtọ̀wọ̀dá kan. Èyí jẹ̀ ị̀şàlàyé tí ó yàtọ̀ sí ọ̀títọ̀. Láti mú kí iyàşọtọ̀ tí a şe yí maa bá a lọ, a n fi àmọ̀mọ̀ pa ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ mó ní ipò àìlérè. Láti ibèrè pèpè àwùjọ, a gbin irúgbìn iyàşọtọ̀ sílẹ̀ dáràdára láti rí i dájú pé àwọn díẹ̀ tí ó ní àhààní lè jẹ̀ àwọn àhààní ị̀şẹ̀ àşekára àwọn èniyàn.

Bí àwọn èniyàn tí ị̀şẹ̀ wọ̀n şe kókó bá parapọ̀ gégé bí odidi kan, àwọn díẹ̀ tí ó ní àhààní kò lè tún pa àşẹ̀ wọ̀n mó lórí ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwùjọ. Nítorí náà, nípa mímu kí iyàşọtọ̀ wà láàárín àwọn èniyàn, a ti sọ wọ̀n di àwọn èniyàn tí ó pín, tí ó sì jẹ̀ aláìlera. Nítorí náà, wọ̀n şọ̀wọ̀n maa n gbiyànjú láti bèèrè ị̀dí tí wọ̀n fi n jiyà fún ọ̀pọ̀ ọ̀rúndún. Àpẹ̀rẹ̀ yí yòò maa bá a lọ

àyàfi bí àwọn èrò àtọwọdọwọ tí ó ti gbilẹ̀ diẹ̀ bá yí padà gidigidi—àti pé agbára láti ẹ̀e iyípadà yíi wà lówọ̀ àwọn èniyàn fúnra wọn. Láti yí orílẹ̀-èdè padà, èniyàn gbọdọ̀ kókó yí ara rẹ̀ padà, èyí tí ó béèrè agbára fún irònu olómìnira. Sùgbọ̀n láìsì àwọn èniyàn, èrò orílẹ̀-èdè fúnra rẹ̀ kò ní itumọ̀. Nítorí náà, fún igbésẹ̀ èniyàn èyíkéyíi láàárín orílẹ̀-èdè kan, àwọn èniyàn fúnra wọn ni ó ní ẹ̀rù. Níwọ̀n bí “àwa” ti jẹ̀ ọ̀pọ̀ ti “èmi,” èmi, ní pàtàkì, ni orílẹ̀-èdè náà. Èmi ti dá a ní tààràtà. Láìsì èmi, orílẹ̀-èdè kò lè wà!

Ẹ̀ni kan lè béèrè pé, “Sé irú èrò kékeré bẹ̀ẹ̀ lè mú iyípadà sí ipò orílẹ̀-èdè nísinsin yíi?” Ìdáhùn ni bẹ̀ẹ̀ni láìsì iyeméjì nítorí pé iyípadà nínú “èmi” tùmọ̀ sí iyípadà nínú orílẹ̀-èdè. Kódà nígbà náà, ẹ̀ni kan lè tako pé, “Bí èrò yíi bá lágbára tó bẹ̀ẹ̀, iyà àwọn èniyàn íbá ti parí tipétipé. Yàtò síyẹn, orílẹ̀-èdè ti ní ilọ̀síwájú nílá, kódà tí ó ti ẹ̀e àwọn ilọ̀síwájú àgbàyanu nínú ìmọ̀ ẹ̀rọ̀ ọ̀furufú. Nípa ogbọ̀n orí rẹ̀, èyí yẹ̀ kí ó tùmọ̀ sí iyípadà nílá sí ipò igbésí ayé àwọn èniyàn.” Ní ìdáhùn, a gbọdọ̀ gbà pé àwọn àhfaàn ilọ̀síwájú yíi wà fún àwọn diẹ̀ nínú àwọn èniyàn nìkan, nígbà tí ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ sì wà ní ikàkún. Ebi, àìjẹun tó dára, àti igbẹ̀mí ara ẹ̀ni sì wọ̀pọ̀ láàárín ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀. Ìdí gbòhgbò àìdọ̀gba yíi ni pé èrò náà “Èmi ni orílẹ̀-èdè” kò tìi gbilẹ̀ nínú àwùjọ̀.

Ó jẹ̀ àìsì ìmọ̀ yíi gan-an tí ó n dí ipò búburú orílẹ̀-èdè lówọ̀ láti yí padà. Bí àwọn èniyàn bá jí sí ìmọ̀ yíi, yóò dá rúkèrúdo nílá sí ètò àwùjọ̀ tí a gbé kalẹ̀ sórí ijẹ̀kújẹ̀ láìláláánú. Láti dèna irú ipò bẹ̀ẹ̀, àwọn diẹ̀ ajẹkújẹ̀ n fi àmọ̀mọ̀ kẹ̀gàn èrò yíi gégé bí àlà lásán. Wọ̀n bẹ̀rù pé gbogbo ilé ibàjẹ̀ wọn yóò wó bí ilé káadi bí àwọn èniyàn bá mọ̀ ipò gidì wọn nínú àwùjọ̀. Sùgbọ̀n ọ̀títọ̀ ni pé èrò yíi kì í ẹ̀e àlà lásán nìkan, sùgbọ̀n ó tún jẹ̀ ọ̀nà tí ó rọ̀rùn gidigidi láti tú ètò tí a n pè ní olajú yíi palẹ̀. Láti pa ọ̀nà tí ó ẹ̀e kedere yíi mó, a ti ẹ̀e igbiyànjú láti ibẹ̀rẹ̀ láti pa ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn èniyàn mó nínú òkùnkùn àìmọ̀wé àti ipò ọ̀sì. Àkókó ti tó

nísinsin yíí láti wá ọ̀nà àbáyọ, gbogbo wa sì gbọ̀dọ̀ gbiyànjú sí ètẹ̀ yíí, nítorí àwa ni àwòrán gangan ti orílẹ̀-èdè yíí!

Láti lóye ipò tí àwọn n̄kan wà ní orílẹ̀-èdè yíí láísí lílo àwọn èkọ́ tí ó díjù, ẹ̀ jẹ́ kí a lo àkàwé ilé n̄lá kan tí ó n̄ gbà àrìyá. Ó jẹ́ alẹ́, iná n̄ tan gangan ní ilé nàà, àwọn àlejò sì n̄ gbádùn ara wọn. Lójijì, pẹ̀lú ètẹ̀ búburú, ẹnì kan gé iná àpapọ̀ kúrò. Gbogbo ilé nàà di òkùnkùn biribiri, rúkèrúdogo sì bẹ̀ sílẹ̀ lójúkan nàà. Èrù ba àwọn èniyàn, wọn sì n̄ gbiyànjú láti sá lọ, sùgbọ̀n òkùnkùn nàà dí wọn lówọ́, èyí sì yọ́rì sí ìdààmú àti ìpayà. Wọn n̄ kọ̀sẹ̀ lu ara wọn, a sì n̄ yí àwọn ohun èlò igbékẹ̀lẹ̀ padà, rúkèrúdogo sì gbilẹ̀. Ìbéeèrè nàà wá di: báwo ni a ẹ̀ lè sá kúrò nínú rúkèrúdogo tí kò ní òpin yíí?

Fún àwọn tí kò mọ̀ nípa iná mànàmáná, pípinnu rúkèrúdogo yíí lè dà bí ohun tí ó ẹ̀ro gidigidi. Àwọn miíràn tiẹ̀ lè sọ pé ipò nàà jẹ́ nítorí àwọn ànìmọ̀ búburú èniyàn bí iwà búburú àti ìmọ̀tara-ẹnì-nìkan. Sùgbọ̀n ojútùú rẹ̀ rọ̀rùn gidigidi: èniyàn nílò láti tún àyípadà iná àpapọ̀ pa dà sí “iṣẹ́.” Ìpadà iná yòò fòòró rúkèrúdogo tí òkùnkùn fà lójúkan nàà. B́akan nàà, gbòhngbò gbogbo iṣòro ní ilẹ̀ n̄lá yíí wà ní ikòkò nínú òkùnkùn àìmọ̀ nínú ọ̀kàn wa. Àyàfi bí a bá ti pa àìmọ̀ yíí run, àwọn iṣòro wònyí yòò máa bá a lọ títi láé, àwa yòò sì máa bá ara wa jà gégé bí ọ̀tá, tí a kò lè mọ̀ ara wa gégé bí ọ̀rẹ̀ nínú òkùnkùn. Sùgbọ̀n a gbọ̀dọ̀ lóye: kò sí ẹnì tí ó ti gé iná kúrò ní àmọ̀mọ̀. Nínú ìtàn ìlajú èniyàn, ìmọ̀ pípé kò tíì tan rí. Èyí ni ìdí tí a fi gba ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn ní àyè ìrònú olómìnira. Sùgbọ̀n, a ti pinnu láti ya ara wa sí mímọ̀ fún iṣẹ́ tí ó dà bí èyí tí kò ẹ̀e ẹ̀e yíí ti dídí mímọ̀ nípa agbára inú wa gidi. Àti pé àkókò fún èyí ti tó nísinsin yíí.

Láti bèrẹ̀, ẹ̀ jẹ́ kí a gbé orúkọ orílẹ̀-èdè yíí yèwò. Láti igbà àtijọ́, a mọ̀ ọ́ sí “Bharatvarsha.” Ìlajú kan gbèrú lẹ̀bàá Odò Sindhu, èyí tí, ní àwọn èdè àjẹ̀jì, di mímọ̀ sí Ìlajú Àfonífojì Indus.

Şùgbón, kódà kí ilajú yíí tó dide, ilajú tí ó ti ní ilọsíwájú gíga ti wà tẹlẹ ní apá guúsù ilẹ̀ yíí, gégé bí àwọn àlàyé nínú ìtàn àròkọ̀ Ramayana ti fi hàn. Síbẹ̀, àwọn àjẹ̀ji olùgbógun, fún àwọn ète wọn, dá ọ̀rọ̀ nàà “Ìlajú Àfonífojì Indus” sílẹ̀ láti bo gbogbo ilẹ̀ nàà, wọn sì sọ orílẹ̀-èdè nàà ní “India.” Ó yani lẹnu pé, kódà lẹ̀yìn “òminira,” ilẹ̀ àtìjọ̀ nílá yíí ni a sì n pè ní “India” ní ìjọba. Bí àwọn èniyàn ẹ̀ lè ní orúkọ̀ púpọ̀ nígbà mìíràn, báwo ni ilẹ̀ kan ọ̀so ẹ̀ lè ní orúkọ̀ ìjọba méjì: “India” àti “Bharat”?

Àpeṣeṣe gbangba ti ìgbèkèlẹ̀ wa tí ó ti gbilẹ̀ jinlẹ̀ ni a rí nínú Òfin Ìpilẹ̀ fúnra rẹ̀, níbi tí a ti sọ orílẹ̀-èdè nàà ní “India, tí í ẹ̀ Bharat.” Ó ẹ̀ àfihàn pé ọ̀nà tí a gbà sọ ọ̀ kí í ẹ̀ “Bharat, tí í ẹ̀ India.” Orúkọ̀ “India” ni a fi sí ipò àkókó, bóyá fún irọ̀rùn àwọn olùşàkóso Gẹ̀ẹ̀sì wa tẹlẹ̀. Níwọn bí a ti n polongo ara wa ní olóminira gidi, ó yẹ kí a gba “Bharat” gégé bí orúkọ̀ kan ọ̀so ti orílẹ̀-èdè wa, kí a kọ “India” sílẹ̀. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ti kẹ̀kọ̀ “Mahabharat,” şùgbón kò sí ẹnì tí ó gbọ̀ rí nípa ohun tí a n pè ní “Mahalndia.” E jẹ́ kí a lé ọ̀rọ̀ nàà “India” kúrò ní Bharat wa, nítorí pé, kí í ẹ̀ ohun mìíràn ju àmì isèrú wa àtìjọ̀.

Nítorí pé a kò tfi tan àtùpà ìmọ̀ gidi rí, àwọn èniyàn kò tfi ní òminira gidi. Láti ìbèrẹ̀ pẹ̀pẹ̀ àwùjọ̀ tí a ẹ̀tò, agbára isàkóso ti wà ní ọ̀wọ̀ “oba.” Àşẹ̀ rẹ̀ di òfin; ọ̀rọ̀ rẹ̀ ni ó kẹ̀yìn. Şùgbón a kò mò pé “ìjọba” oba fúnra rẹ̀, orisun gbogbo òfin tí a n sọ, jẹ́ àitọ̀ ní gbòngbò. E jẹ́ kí a tún sọ ọ̀: a yòò sọ̀rọ̀ yíí ní tààràtà, láisí lílo àwọn èkọ̀ tí ó díjù tàbí tí ó lẹ̀wà.

Láti şàlàyé èyí, e jẹ́ kí a fojú inú wo ọ̀jọ̀ kan ní àwọn àkókò àtìjọ̀, kódà kí àwùjọ̀ èniyàn tó wà. Odò kékeré kan n sà, àti lẹ̀bàà rẹ̀ ni igi mángòrò kan dúró sí. Ọ̀kùnrin kan n gun igi nàà, ó n já àwọn mángòrò. Ní àìjinnà síbẹ̀, ọ̀kùnrin mìíràn n ẹ̀ eja. Ọ̀kùnrin kẹ̀ta wá yọ. Lẹ̀yìn tí ó ti kiyè sí wọn fún isẹ̀jú kan, ó súnmọ̀ ọ̀kùnrin tí ó wà lórí igi, ó sì béèrè pé, “Kí ni o n já, ọ̀rẹ̀

mi?” Ọkùnrin náà dáhùn pé, “Èso. Sẹ o fẹ gbìyànjú?” Àlejò náà gba mángòrò pípọn kan, ó rí i pé ó dùn, ó dúpẹ lówọ “ọkùnrin-mángòrò,” lẹyìn náà ó lọ sódò apeja. Lẹyìn ipàṣípààrò tí ó jọ bẹẹ, ó gba eja gégé bí ẹbùn, ó sì dúpẹ lówọ “ọkùnrin-eja.”

Ní ọjọ kejì, àlejò náà padà, ní àkókò yíi pẹlú ọrẹ kan. Wọn kókọ lọ sí ọdò olùjá mángòrò. Nígba tí ó gbọ pé àlejò tuntun náà pẹlú fẹ gbìyànjú mángòrò, ọkùnrin tí ó wà lórí igi náà pín èso rẹ pẹlú itara tí ó pọ sí i, ó n nímọlára olá láti ẹ bẹẹ. Lẹyìn náà, wọn tún ilàna kan náà ẹ pẹlú ọkùnrin-eja. Ẹ kiyè sí i pé nípa jíjẹ mángòrò àti eja láìsí isapá kankan, àwọn àlejò náà jèrè ilọpo méjì agbára àwọn olùṣiṣẹ. Àwọn olùṣiṣẹ náà lo idajì agbára wọn ní gígún igi tàbí ní pípa eja, nígbà tí àwọn àlejò náà kò lo kankan. Ní ọ̀nà yíi, nípasẹ ẹ̀tàn, èniyàn kẹta náà di alágbára sí i ní diẹdiẹ nípa jíjẹ àwọn èso isẹ àwọn miíràn. Bí agbára àti ipa rẹ ti n pọ sí i, àwọn èniyàn bẹrẹ sí í bẹ̀rù rẹ. Ohun tí a fi ẹyẹ fúnni tẹ̀lẹ̀ di “owó ààbò” dandan ní àkókò diẹ, tí ó sì fi í kalẹ̀ nígbèyìn gégé bí olùṣòfin àti ọba. Ẹyí sì jẹ̀ ibẹ̀rẹ̀ ijẹkújẹ ọba lórí àwọn èniyàn lábẹ̀ àṣírí “Ọ̀fin.”

Èniyàn ológbòn àyínikẹ̀ yíi bẹ̀rẹ̀ “ijọba” rẹ̀ nípasẹ̀ ẹ̀tàn—ní àwọn ọ̀rọ̀ miíràn, nípa àitọ̀. Ohun tí ó bẹ̀rẹ̀ gégé bí àwọn isẹ̀ àánú, tí a fi inú rere fúnni, ni a yí padà sí ikójọpọ̀ owó orí dandan, tàbí owó orí. Oríṣírísi ilàna ni a ti ẹ̀ ní àkókò diẹ̀ láti rí i dájú pé a kó àwọn owó orí yíi jọ̀ láti ọ̀dò àwọn èniyàn láìsí isòro. Ọ̀kan lára irú ètò bẹ̀ẹ̀, tí a ti gbé ga sí ipò ohun tí ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ iwé mímọ̀, ni a n pè ní Ọ̀rọ̀-ajé. Níwọn bí “agbára ẹ̀ tọ̀” ti jẹ̀ ilàna tí ó gbilẹ̀, ọba kò lè ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀, a sì máa n kà á sí olódodo láìsí iyèméjì. Bí àṣẹ̀ olúwa ti jẹ̀ ọ̀fin, àwọn ọ̀mọ̀ abẹ̀ tí n pa ọ̀fin mó ní ọ̀ranyan láti tẹ̀ríba fún ọba.

Àwọn èniyàn kò fi tinútinú gba àṣe ọba; a fi agbára nílá rọ wọn di ẹrú. Sùgbón, ọba mò dáadáa pé wíwà òun dá lórí wíwà àwọn ọmọ abé tí n tẹ́ríba. Òtítọ náà pé àwọn ọmọ abé wònyí kò mò pé àwọn ni orísun gidi gbogbo agbára, pé gbogbo wọn dọgba, wọn sì jẹ́ idílẹ̀ èniyàn kan náà, ti dá ipínyà sí àárín wọn láti ibèrè ètò ijekúje yíí. Yàtò sí iyàtò ọlọrọ àti òtòṣì, ẹni tí ó kàwé àti aláìmòwé, ẹni gígá àti ẹni isàlẹ̀, ọ̀pòlọ̀pọ̀ ẹka àtọ̀wọ̀dá miíràn ni a ṣẹ́dá tiṣọ̀ratiṣọ̀ra, tí a n hùmọ̀ àwọn ẹ̀sìn, ẹ̀yà, àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ. Ní ọ̀nà yíí, a ti pín àwọn èniyàn sí ọ̀pòlọ̀pọ̀ ẹgbẹ̀, àwọn ipínyà tí kò tii sí rí, tí kò sì lè wà ní àdáyéba. Àwọn ọmọ abé aláìlẹ̀ṣẹ̀, tí wọn gbájú mọ́ ijà asán, kò mọ́ ẹ̀tàn ọgbón tí ọba ṣe. Èyí ni bí àwọn iṣù ọwọ́ ijoba ṣe gba gbogbo àwùjọ èniyàn mọ́ra.

Ní imólẹ̀ èyí, ó ṣe pàtàkì láti mò pé ọ̀rọ̀ náà “òtòṣì” jẹ́ orúkọ àṣipè. Ní àṣà, a máa n pe èniyàn ní “òtòṣì” bí ó bá n jagun fún ìgbésí ayé ojoojúmọ́—fún àpẹẹrẹ̀, ọ̀ṣìṣẹ̀ iwakùsà èédú. Ó n fi ẹmí rẹ̀ wewu lójoojúmọ́, ó n sọkalẹ̀ sínú kùsà láti wa èédú jáde. Láìsí èédú, ṣé àwọn ilé iṣẹ̀ iná tí a fi èédú n ṣìṣẹ̀ lè wà? Ṣé àwọn ilé iṣẹ̀ nílá tí ó gbékẹ̀ lé èédú tilẹ̀ lè wà? Nígbèyìn, orísun gidi ọ̀rọ̀ nílá yíí ni ọ̀ṣìṣẹ̀ “òtòṣì” yẹn gan-an. Báwo, nígbà náà, ni a ṣe lè gbiyànjú láti pe olùdásílẹ̀ ọ̀rọ̀ nílá bẹ̀ẹ̀ ní “òtòṣì”?

Ẹ́ jẹ́ kí a wá gbé ọ̀rọ̀ náà “aláìmòwé” yèwò. Báwo ni àwa, àwọn tí a n pè ní “ẹni tí ó kàwé,” ṣe lè pe àgbẹ̀ tàbí alágbàtà ní aláìmòwé? Kò wá sí ọkàn wa rí pé àwa, tí a n yangàn nípa ẹ̀kọ́ wa, kò lè ṣe àwọn iṣẹ̀ tí àgbẹ̀ tàbí alágbàtà n ṣe pèlù irọ̀rùn. Ṣé àwa náà, nígbà náà, kì í ṣe aláìmòwé nínú àwọn imọ́ wọn? Ìdì tí wọn fi sába máa n ṣe aláìní ẹ̀kọ́ ilé-ìwé ni pé a ti fi àwọn ànfaàní bẹ̀ẹ̀ dù wọn. Ó dà bí ẹni pé a fọ́ ẹ̀ṣẹ̀ ẹni kan ní àmọ̀mọ̀, léyìn náà tí a n ṣàánú rẹ̀ fún “àìṣẹ́rì” rẹ̀.

Ohun tí a n pè ní ijoba tiwa-n-tiwa tẹ̀lẹ̀ ijoba ọ̀ba. Nípa owú agbára ọ̀ba, àwọn èniyàn kan ditẹ̀ láti gba iṣàkóso. Wọn mò pé agbára gidi wà pẹ̀lú àwọn èniyàn, nítorí náà wọn lo ọ̀rọ̀ náà “demos” (àwọn èniyàn) nínú “ijoba tiwa-n-tiwa,” tí wọn fẹ̀ fi èrò náà hàn pé àwọn èniyàn n ṣàkóso àwọn ọ̀ràn orílẹ̀-èdè ní tààràtá. Şùgbọ̀n, ọ̀títọ̀ ni pé “ijoba tiwa-n-tiwa” jẹ́ irú ijoba ọ̀ba mìíràn. Ìyàtò kan ṣoṣo ni pé dípò ọ̀ba kan ṣoṣo, gégé bí ó ti wà nínú ijoba ọ̀ba, ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ “àwọn mínísítà” ni ó wà nínú “ijoba tiwa-n-tiwa.”

Gégé bí a ti ní láti ṣetipẹ̀ àwọn ṣékẹ́ṣẹ̀ Ìsèrú láti fi agbára ọ̀ba múlẹ̀, bèẹ̀ gégé, nínú àwọn ohun tí a n pè ní ijoba tiwa-n-tiwa, gbogbo àwọn ọ̀fin láti àkókò ijoba ọ̀ba ni a ti pa mò láti rí i dájú pé ikópalaídíi àwọn èniyàn kò dájú dúrú. Bí àbájáde rẹ̀, ipa àwọn èniyàn gégé bí olùpèsè ọ̀rọ̀ kò yí padà, gégé bí ó ti wà lábẹ̀ ijoba ọ̀ba. Nítorí náà, èrò tí a n gbóde kan pé “gbogbo wa ni ọ̀ba” nínú ijoba tiwa-n-tiwa jẹ́ àlá lásán, tí kò ní ipilẹ̀ nínú ọ̀títọ̀. Nínú “ijoba tiwa-n-tiwa,” a sọ pé àwọn aṣojú àwọn èniyàn yóò “dará” àwọn ọ̀ràn orílẹ̀-èdè, şùgbọ̀n ní iṣe, àwọn èniyàn kan tí àwọn egbé ọ̀ṣẹ̀lú yàn ni ó n “ṣàkóso” orílẹ̀-èdè náà. Kì í ṣe àjosọ̀ pé a ṣi n lo ọ̀rọ̀ náà “egbé olùṣàkóso.” Kò sí ẹ̀ni tí ó n béèrè bí “àwọn olùṣàkóso” ṣe lè wà léyìn tí a ti ní “òminira,” tàbí kòdà ijéètọ̀ ọ̀rọ̀ náà “ijoba” nínú “ijoba tiwa-n-tiwa.”

Ìdibò ni a n ṣe ní orílẹ̀-èdè yíi gégé bí Ọ̀fin Àṣojú Àwọn Èniyàn, 1951, şùgbọ̀n àwọn tí ó “díje” nínú àwọn idibò wònyí kì í ṣe àwọn aṣojú àwọn èniyàn gidi. Ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ igbà, egbé ọ̀ṣẹ̀lú kan tàbí òmíràn ni ó n ṣàkóso wọn. Nítorí náà, ojùṣe pàtàkì wọn wà pẹ̀lú egbé wọn, kì í ṣe pẹ̀lú àwọn èniyàn. Yóò yẹ̀ láti gbà pé gbogbo àwọn olùdíje idibò n fi ànfaàn àwọn ará orílẹ̀-èdè sí ipò àkókọ̀. Yóò tún yẹ̀ láti retí pé àwọn egbé ọ̀ṣẹ̀lú ní àwọn ètò tí ó ṣe kedere, tí a ṣàlàyé dárádára láti ṣàṣeparí

ète yíí. Bí èyí bá jẹ òtítọ, èéşe tí ìdíje gbígbóná bèẹ fi wà láti “şęgun” àwọn ìdìbò? Ẹ gbé àkàwé rírọrùn kan yèwò: bí ọpọlọpọ èniyàn bá n sọrọ nípa àwò tí ó dára jù lọ láti fi kun ilé kan, ẹnì kan lè dábàá funfun, òmíràn Pinki, àti ẹkẹta greyì. Síbẹ, gbogbo wọn yòò ní ète kan nàà ti mí mú kí ilé nàà rí dára. Bí wọn kì í bá şe ọtá, èéşe tí ẹmí ifowósowópọ yíí kò fi sí nínú ọşèlú? Kò sí nítorí pé pípa ìkóríra ara ẹnì mọ şe kókó láti mú ipò ìjẹkúje nàà dúrú. Nítorí nàà, ó şe kedere pé láísí iyípadà gbòhgbò sí ètò ìjọba, ilọsíwájú gidì àti iyípadà ipò àwọn èniyàn sí rere kò şeé şe. Láti şàşeparí iyípadà yíí, a gbòdò kókó mú àwọn orísun àwọn àìlera wa kúrò.

A sàbà máa n şe kàyéfi bí èniyàn kan şoşo şe lè yí ìgbésẹ gbogbo ètò padà. Lákòkọ, a kò mọ pé ipò orílẹ-èdè nísinsin yíí jẹ àbájáde tààràtà àişe nńkan wa lápapọ. Ìgbésẹ yíí yòò parí nígbà tí a bá bèrẹ sí í şe nńkan. Ìkeji, ẹmì kò dá wà. Ju ọkẹ àimọye èniyàn lókànlá àti ọkẹ àimọye “ẹmì” papọ ni ó para pọ di “India” ọde ọní. Olúkúlùkù “ẹmì” ní isopọ tímótímọ pẹlú àwọn mìíràn, gégé bí àwọn sẹ̀lì tí kò şeé kà tí ó para pọ di ara èniyàn. Nígbà tí ara bá farapa, gbogbo ara yòò fèsì lójúkan nàà, àti ọkẹ àimọye àwọn sẹ̀lì yòò şişẹ papọ láti gbèjà lòdì sí ìkọlù. Èyí fi agbára nílá ti sẹ̀lì kan hàn nígbà tí ó bá ní isopọ pẹlú àwọn sẹ̀lì mìíràn. B́akan nàà, olúkúlùkù wa jẹ ìkún agbára nílá, èyí tí a kò mọ nípa rẹ.

Nígbà tí gbogbo àwọn èniyàn ilẹ̀ yíí bá mọ pé gbogbo wa jẹ ọmọ ìdílé kan nàà àti pé a n şe ara wa ní àşekún, ìmọ wa lápapọ yòò jí. Gégé bí ó ti wà nínú ìdílé tí ó dára, kò sí àyè fún iwà ìbàjẹ, b́akan nàà, kò ní sí ìdí fún iwà ìbàjẹ láti wà ní orílẹ-èdè. Gégé bí isòro kan şe jẹ ti gbogbo àwọn ọmọ ìdílé, àwa pẹlú yòò pín gbogbo isòro tí ó bá dide ní apá ibikíbi ní orílẹ-èdè. Kò sí ẹnì tí yòò kú fún ebi níbikíbi. Èyí yòò pa

gbogbo ohun tí ó ń fa ikóríra, owú, tàbí ilara kúrò ní ọkàn àwọn èniyàn lójúkan nàà.

Pèlúpèlú, níwọn bí a ti ka ipò aráyé sí pàtàkì jù lọ láyé, ó yẹ kí owó wà ní ipò tí ó tẹ́riba. Şùgbón, òdikejì ni òtítító, nítorí nàà a gbòdò tún ipa owó yẹwò ní imọlára. Kò sí ohun tí ó yẹ kí ó ga ju aráyé lọ, kòdà kì í ẹse owó. Níwọn bí “ìjọba tiwa-n-tiwa” ti jẹ orúkọ àşipè, ẹ jẹ kí a fún ètò àşeyorí yìí ní orúkọ tuntun. Bí wíwà àwọn èniyàn ẹ para pọ di orilẹ̀-èdè, a ti hùnmọ ọrọ nàà “GANASATTA” ní èdè Bengali láti fi hàn pé ní irú ipò bẹ̀ẹ̀, àwọn èniyàn yòò kó ipa gíga jù lọ nínú gbogbo apá işàkóso orilẹ̀-èdè.

Nínú ohun tí a ń pè ní “ìjọba tiwa-n-tiwa,” ipa àwọn èniyàn di dídín kù sí ti “àwọn olùdibò” tàbí “àwọn olùyàn,” nígbà tí agbára gidi láti şàkóso wọn wà pèlú àwọn aşojú tí a “dibò yàn.” Gbàrà tí a bá ti “dibò yan” àwọn aşojú wònyí—nípa ọ̀nàkọ̀nà, bóyá ó tọ̀ tàbí kò tọ̀—wọn gba gbogbo işàkóso ètò nàà, àwọn èniyàn sì di kíkì àwọn olùwòran tí ń pa ẹnu wọn mọ̀ sí ipalára wọn.

Lábẹ̀ GANASATTA, ipò àwọn nńkan yíí yòò yí padà gidigidi. Àwọn èniyàn yòò lo agbára gidi wọn kòdà léyìn ìdibò. Àtúnşẹ tí ó yẹ sí ọ̀fin ìdibò ni a ó mú kí àwọn aláşẹ tí ó yẹ ẹse, ní rírí i dájú pé aşojú tí a dibò yàn wà ní ipò kíkì ní ifẹ̀ àwọn olùdibò. Èyí tùmọ̀ sí pé àwọn èniyàn yòò ní agbára láti rán aşojú tí a dibò yàn padà nígbàkúgbà tí wọn bá rò pé ó yẹ, ní pípa iwà ìbàjẹ run ní gbòńgbò. Kòdà ànfàní irú ìránpadà bẹ̀ẹ̀ yòò mú ipò nàà sunwọn sí i gidigidi nípa fifi ìránşẹ̀ tí ó ẹse kedere ránşẹ̀ sí àwọn tí ó wà ní ipò.

Gbàrà tí a bá ti fi GANASATTA múlẹ̀ dáadáa, olúkúlùkù wa yòò mọ̀ ní díẹ̀díẹ̀ pé wíwà wa dá lóri ire àwọn miíràn pátápátá.

A kò ga ju ẹnikẹni lọ, bẹẹ ni a kò sì rẹ ju ẹnikẹni lọ; gbogbo ẹniyàn ẹ pàtàkì bákan náà. Nítorí náà, kò ní sí ìkóríra láàárín wa, gégé bí kò ti sí ìṣòtá láàárín ọkẹ àimọye àwọn sẹ̀lì nínú ara ẹniyàn. Ó ẹ kókó láti rántí pé ẹsẹ, ọpọlọ, àti gbogbo ẹyà ara mìíràn ni a ẹ pẹ̀lú àwọn sẹ̀lì kan náà, tí ó mú kí wọn ẹ kókó bákan náà. Síbẹ, ìfẹ̀ àdáyébá yí kò sí nínú àwùjọ ẹniyàn. Ìdí rẹ̀ rọ̀rùn: láti ìgbà àtíjọ, láti dènà kí àwọn ẹniyàn má baà parapọ, àwọn ipínyà ni “àwọn ọba” ti dá ní àtọwódá nípasẹ̀ àwọn àmì àti ipínsótò tí kò ní ìtumọ̀. Ẹ̀yí ni ìdí tí ẹniyàn gidi fi wà ní ìkòkò lábẹ̀ ọ̀rọ̀ àṣírí onírúurú àwò ti “Ìṣòkan nínú ìyàtò.” Nígbà tí ẹniyàn gidi yí bá jí tí ó sì gba ìṣàkóso, a ó fi GANASATTA kalẹ̀, àti nínú GANASATTA ni ọjọ̀ iwájú ayé wà.

Láti fi irú ètò àwùjọ bẹ̀ẹ̀ kalẹ̀, ẹgbẹ̀ ọ̀sẹ̀lú kan tí a ń pè ní “Mai Hee Bharat” (Ẹ̀mi ni Bharat) ni a ti dá sílẹ̀. Nítorí a ní ìgbàgbọ̀ pé gbogbo àwọn ẹniyàn ilẹ̀ yí jẹ̀ ti ìdílẹ̀ kan náà, kò lè sí àwọn ìdènà gidi, níwọn bí gbogbo wa ti ń fẹ̀ ìlọsíwájú gbogbo orílẹ̀-èdè. Ẹ̀ jòwọ̀ dara pọ̀ mọ̀ wa, kí a sì jọ̀ tẹ̀ síwájú. Ọjọ̀ iwájú orílẹ̀-èdè yí—tí ó tún jẹ̀ ọjọ̀ iwájú wa—yòò rí gangan bí a ti fojú inú rẹ̀ wò ó, nítorí láìsí àwa—láìsí ẹ̀mi—Bharat kò sí.

Mai Hee Bharat!

ÀYỌKÀ LÁTI INÚ ÒFIN ÌPILÈ MAI HEE BHARAT

Àpótí Keji. Àwọn Ète àti Àwọn Àfojúsun

Ète àti àfojúsun pàtàkì ti Ẹ̀gbẹ̀ náà yòò jẹ̀ láti ẹ̀papọ̀ gbogbo àwọn ẹniyàn Bharat sínú ìdílẹ̀ ńlá kan ọ̀so. Gbogbo àwọn ọ̀mọ ẹgbẹ̀ ìdílẹ̀ tí a sọ̀ yí ni a ó kà sí kíkì ẹ̀dá ẹniyàn àdáyébá tí ó dógba ní gbogbo ọ̀nà, láika àwọn àmì iyàtò àtọwódá tí a gbé lé wọn lórí ẹ̀sìn, orílẹ̀-èdè, ẹ̀yà, akọ̀ tàbí abo, ipò àwùjọ,

àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ, tí ó n pa wọn mọ ní pípínyà láàárín ara wọn tíí láché.

Ẹgbé náà gbàgbọ gidigidi pé gbòhgbò ìdí tí àwọn èniyàn tí n gbé Bharat fi n jìyà wà nínú òtítọ náà pé a máa n pa ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ wọn mọ kúrò ní ilànà ipinnu pàtàkì, nígbà tí àwọn díẹ̀ nìkan n şàkóso àwọn ọ̀ràn orílẹ̀-èdè gégé bí ifé ara wọn láika àwọn èniyàn iyókù sí kíkì iye dípò ẹ̀dá èniyàn olóye. Bí ọ̀pọ̀ ọ̀rúndún tí n lọ láísí iyípadà ohun kankan, ó ti tó àkókò nísinsin yíí tí àwọn èniyàn fúnra wọn yóò gba işàkóso ipò náà kí Bharat lè tayọ ní gbogbo apá.

Kíkì nípa wíwà àwọn èniyàn olùgbé ni a fi n yí agbègbè padà dí orílẹ̀-èdè, nítorí náà olúkúlùkù olùgbé orílẹ̀-èdè yíí, ní òtítọ̀, bá Bharat dọ̀gba. Pẹ̀lú irú ìmọ̀ bẹ̀ẹ̀ pé òun fúnra rẹ̀ ni Bharat, lè gbin igbékẹ̀lé hílá sí olúkúlùkù láti fi oore-ọ̀fẹ̀ jáde wá nínú işẹ̀ mímọ̀ tí ikólé orílẹ̀-èdè. Nítorí náà, orúkọ Ẹgbé náà ni “MAI HEE BHARAT”.

Ní jìjẹ̀ tí ète pàtàkì yíí n darí, Ẹgbé náà yóò şe àwọn igbésẹ̀ wònyí:

Ní fífi ọ̀wọ̀ gíga jù lọ fún agbára olúwa ẹ̀dá èniyàn olóminira àti mímọ̀ pé olúkúlùkù wọn ní ogún işèdálẹ̀ kan àti pé ó jẹ̀ ọ̀kan lára àwọn olúwa ilẹ̀ yíí láísí àşẹ̀ gbangba wọn ohun kan kò ní lọ ní orílẹ̀-èdè yíí;

pé ọ̀sì, àimọ̀wé, iyàşọtọ̀ àwùjọ̀, àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ, tí ó jẹ̀ kíkì àwọn ohun tí n fa ijà tí ó n fa işòtá láàárín àwọn èniyàn, ni a dá ní àmọ̀mọ̀ láti pa wọn mọ̀ láché iṭeríba tíí láché fún ijẹ̀kújẹ̀;

pé ẹnìkan tí a sọ̀ ní ọ̀tòşì kì í şe ọ̀tòşì, ní iyàtọ̀ sí èyí, òun nìkan ni orísun ọ̀rọ̀;

pé àwọn ohun èlò ìsèrú àwọn ọmọ abé tí a ẹ se nígbà ìṣàkóso àwọn amúnisìn lábé orúkọ àwọn ohun tí a n pè ní “òfin” ẹ̀ ní ẹ̀ ẹ̀ ní agbára kíkún pẹ̀lú gbogbo ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ wọn tí n fa ẹ̀ ẹ̀, kòdà bí a ti sọ pé àwọn ẹ̀niyàn ti lómìnira; àti

ní mímọ̀ síwájú sí i pé ẹ̀tò ẹ̀yíkẹ̀yìí tí ó wà ní ẹ̀ gbòdò ẹ̀rība fún àwọn ẹ̀fẹ̀ àpapọ̀ àwọn ẹ̀niyàn, kò si lè ẹ̀ ẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ẹ̀nà ìṣàkóso,

Mai Hee Bharat yòò ẹ̀ ẹ̀ kókó gidigidi ní gbogbo ẹ̀nà láti yí àwọn ẹ̀tò àwùjọ, ọ̀rọ̀-ajé, ọ̀ṣẹ̀lú àti ọ̀fin tí ó gbilẹ̀ padà ní gbòhgbò nípa pípẹ̀ gbogbo olùgbé Bharat láti fi oore-ọ̀fẹ̀ jáde wá kí wọn si máa bójú tó àwọn ọ̀ràn orílẹ̀-èdè láti ipò agbára àti ìgbẹ̀kẹ̀lé.